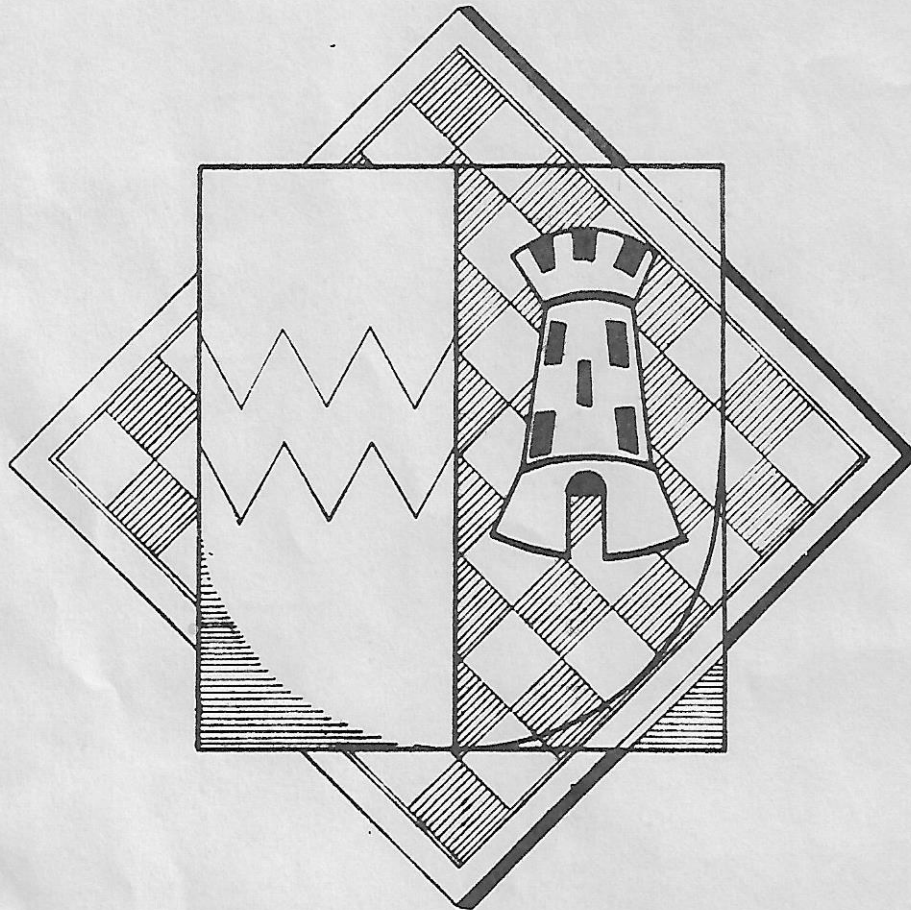

Tegeking.

OVERSCHIE SCHAAKT

---

*Verenigingsavond elke vrijdag 20.00 uur.
Rotterdamse Rijweg 10, Overschie - Telefoon 15 76 20*

12/70

OVERSCHIE SCHAAKT

KLUBBLAD VAN HET SCHAAKGENOOTSCHAP OVERSCHIE - OPGERICHT 23 JAN. 1936
REDAKTIE: D.P. LIEFHEBBER, B. BOSSTRAAT 23, ROTTERDAM-3008, TELEFOON 010-155747

B E S T U U R :

Voorzitter : F.F. v.d. Bergh, Wijnkoopsbaai 94, Capelle a/d Yssel,
tel. 010-507593

Secretaris : F.E.A. v. Leeuwe, Coolhaven 54, Rotterdam-3006,
tel. 010-767662

Penningmeester: R.J. Kloek, Berkelselaan 15a, Rotterdam-3011,
tel. 010-656443

Wedstrijdleader
ex. : J. v.d. Vaart, A. Agneslaan 202, Vlaardingen-3170,
tel. 010-744101

Wedstrijdleader
in. : J.G. Höhne, B. Ballotsingel 94, Schiedam-3150.

Commissaris van
materiaal : P. Heuving, Dahliastraat 60c, Rotterdam-3025,
tel. 010-847904

DECEMBER | 1978

VAN DE HOOFDREDAKTEUR

Wat is er .... ? Hoe komt het dat .... ? Wanneer gaat ..... ? Kortom, wie en waar zijn ... ? Beste vrienden, rustig aan, niet allemaal tegelijk. Alle geruchten ten spijt, ben ik niet gearresteerd, noch gevlucht naar Timboektoe, noch gewur door v.d. Bergh. Ik heb het gewoon de laatste tijd wat drukker gehad, zodat "Overschie Schaakt" enige tijd niet ter perse is geweest. Doch, ik heb nu weer het genoegen u de kersverse editie te presenteren, waarin een overzicht van de speeldata van de KNSB-competitie, een artikel van D.P.L. onder de pakkende kop "Overschie is niet zo piep", een analyse van Arie van Dieren, een walgelijk artikel van Willem de Gids en voorts om het geheel nog een beetje leesbaar te maken enkele pennevruchten van ondergetekende.

Ik mag u groeten.

AAD BATENBURG.

P.S. Wist u al dat ik verhuisd ben ?
Mijn nieuwe adres luidt:

A.J. Batenburg
Alb. Thymstraat 3 (2e rechts)
3027 KA Rotterdam

OVERSCHIE IS NIET ZO "PIEP"

Vrijdagavond. 19.55 uur. In het speelhol van het roemruchte schaakgenootschap "Overschie" heerst verhoogde aktiviteit. Acht volgelingen van "big Frits" maken zich gereed om het werkwoord "charleuren" te gaan vervoegen.

Overschie 4 - Charleur 6

De rakkers van Overschie mogen er zijn - ze zijn er dan ook - en blaken van zelfvertrouwen. Laten we ze eens onder de kritische loupe nemen. Het zijn enkele AOW-ers, een paar kerels die daar van dromen en een verdwaalde jonge vent van 55 lentes ....

De deur gaat open. De volgelingen van Henny, de listenrijke, maken hun opwachting. Het contrast is schril en gevoelig. Een korte broek, een paar baardjes in de schaakkeel en wat figuren die ervan dromen eens een scheerapparaat te mogen vasthouden .....

Stokoud 4 - Piepjong 6 !

De oudjes doen het nog best en de appel valt niet ver van de Vijgeboom. Juist, u begrijpt me. Stok wint van Piep.

Geliefde lezer, waarom dit verhaal ? Ik wil wel stellen dat ik niks tegen Stok heb. Sam de Kraker, die volgens mij ouder is dan 42, vind ik de aardigste Kojak van Nederland. Takkenberg, Teerds, Bangert en Klapwijk hebben één ding gemeen: het zijn aardige mensen en mijn schaakvrienden. Maar helaas, zij vormen het eigenlijke gezicht van Overschie. Overschie is niet zo "piep". Overschie heeft helemaal geen jeugd. Immers Feelders rookt en zal best om de tien minuten verliefd zijn, kortom de kortebroekvariant is hij alras ontgroeid.

In de laatste algemene ledenvergadering is dit "stok-piep" probleem vluchtig aan de orde geweest. Vanachter de groene tafel werd naar voren gebracht, dat jeugdleden veel werk met zich meebrengen. Dat geloof ik graag. Toch meen ik, dat het bestuur zich terdege zal moeten beraden over deze omissie aan echte jeugdleden. Overschie heeft jong bloed nodig. Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst.

Het bestuursbeleid tot nu toe werd te veel geïnspireerd door de kreet:

Wie de jeugd heeft, heeft zijn bekomst.

D.P.L.

UIT DE BEKERWEDSTRIJD
OVERSCHIE - DESISCO WATERGRAAFSMEER

Wit: Arie van Dieren

Zwart: Frans Borm

- 1. e4 e5
- 2. c3 d6

Jammer, de bedoeling, of althans mijn bedoeling van c3 is om 2. ... Pf6 te beantwoorden met 3. f4 ! en ineens zit zwart tegen een Lettisch in de voorhand aan te klodderen. Een vluggertje tegen Schendstok verliep hierna aldus:

- 3. ... Pxe4 4. Df3 d5 5. d3 Pc5 6. fxe4 Pc6 7. b4 ?! a5 8. b5 Pe7
- 9. Ld3 c5 10. bxc6 bc6 11. Ph3 Pg6 12. O.O Ta7 13. Pa3 a4 ? 14. Pc2 a3
- 15. Tbl Dc7 16. Tb3 c5 17. Lb5 Kd8 18. Dxd5 Ld7 19. Txf7 en zwart won !!

Na andere zetten van zwart gaat het spel meestal over in het Goringgambiet of de Ponziani.

- 3. d4 Pd7

Stuurt blijkbaar aan op een Philidor waarin c3 niets doet.

4. Lc4 Pf6
5. Pf3 Pxe4
Op 5. .. Le7 was ik 6. Lf7 Kf7 7. Pg5 Kg8 8. Pe6 van plan.
6. dxe5 dxe5 ?!
Op 6. ... Pxe5 komt sterk 7. Pxe5 dxe5 8. Lxf7
Na afloop gaf Borm 6.. .Pb6als sterkste aan..
7. Lxf7 Kxf7
8. Dd5 Ke8
9. Dxe4 Ld6
10. Lg5

Hier heb ik ongeveer een kwartier uitgetrokken om de consequenties van de tekstzet tegen die van 10. De2 tegen elkaar af te wegen.

Na 10. De2 De7 11. Lg5 Pf6 12. Pd2 heeft wit vermoedelijk toch meer kansen op voordeel hoewel de zwarte stelling vol dynamiek zit.

10. Pf6
11. Dh4 h6
12. Pbd2 Kf7
13. Le3

Met 13. Pe4 een stuk offeren levert niet op.

13. Pg4
14. Pe4 Dh4
15. Pxf4 ?!

A tempo gespeeld. Eerst ruilen op d6 is waarschijnlijk toch wel beter. Zwart blijft n.l. met een min of meer rotte loper zitten.

15. Le7
16. Pf3 b6
17. Lc1

De laatste drie zetten leveren een curieuze gedachtenspiegeling op, en lijken me aardig studiemateriaal voor beginnende schaakpsychologen.

17. Lb7
18. h3 Lxe4
19. hxg4 Ke6
20. Le3 Tad8
21. Tad1 Txd1
22. Kxd1 Td8
23. Kc1

Op 23. Kel was ik bang voor 23. .. Td5 en zwart krijgt kansen op de damevleugel,
23. b5 ??

Aangewezen was 23. .. Tf8 met toch wel beter spel.

24. Tel c5
@ck24. .. Lxf3 25. gxf3 lijkt onder anderen door de dreiging 26. f4 niet erg gunstig.

Er is nu een bijzonder belangwekkende stelling ontstaan. Wit kan op drie manieren een pion winnen.

A. 25. Lf4 (wat ik eerst van plan was) Lxf3 26. Txe5 Kd7 ! 27. gxf3 Tf8
28. Le3 Txf3 29. Lxc5 Lxc5! 30. Txc5 a6 en erg duidelijk is het allemaal niet; wellicht heeft zwart zelfs winstkansen.

B. 25. Pxe5 Kxe5 (25. .. Lxg2?? 26. Pc6 en zwart verliest minstens de kwaliteit b.v. 26. .. Tc8 27. Ld2 en 28. Pxe7 of 26. .. Te8 27. Pxe7 Kxe7 28. Lxh6 Kf7 29. Txf7 Kxf7 30. Lxg7 met een gewonnen eindspel) 26. f3 Kf6!
(Er dreigde 27. Ld2 en 26 ... Lxf3 ? faalt op 27. Lxc5 met stukwinst) 27. fxe4 Ke5 en door de geïsoleerde pionnen heeft zwart aardig tegenspel.

25. Lxc5
Het meest voor hand liggend.

- 25. .. Lxf3
- 26. Lxe7 Kxe7
- 27. gxf3 Kf6
- 28. b3 ?

Na lang nadenken en met een dreigende naar verticale stand lopende grote wijzer gespeeld. Beter is direct 28. Td1 Th8 29. Kd2 bijv. 29. ... g6 30. Ke3 h5 31. gxh5 gxh5 32. f4 ! of 30. .. Kg5 31. Td5 h5 (31. .. Kf6 32. f4) 32. gxh5 gxh5 33. F4 ?!

Nu is het wel remise.

DE OVEREENKOMST TUSSEN EEN BEGINNER EN AAD BATENBURG

In Overschie Schaakt van mei 1978 kwam ik, zoals zo dikwijls van redakteuren, een noodkreet tegen met een roep om kopy. Nou ben ik pas sinds januari 1978 lid van Overschie dus voelde ik me niet bepaald aangesproken.

Jaap van den Herik schijnt al eerder een provocerend artikel geschreven te hebben, doch zonder resultaat. Nou ja, Jaap zal wel goed schaken maar schrijven dat is een tweede. Hij schrijft of noteert namelijk in de "Graaf Ver Weg". De naam van die krant krijg ik niet over mijn lippen, noch uit mijn pen. Goed dat schrijven van Jaap had kennelijk weinig effect. Aad Batenburg heeft het nog eens overgedaan. Hij baseert zijn roep om kopy voornamelijk op het feit dat hij heeft geconstateerd dat iedereen zijn notatiebiljet invult en dus kan schrijven.

Een redakteur die het verschil tussen "schrijven" en "noteren" niet kent. Kan die wel "schrijven" ?

Schaken blijkt al evenmin goed af te gaan. Deze uitspraak kan ik slechts baseren op zijn Ovelo van ca 1400 en het feit dat hij in dezelfde groep speelt als ik. De eerste overeenkomst is dus dat hij net als ik niet best schaakt. Ten tweede weet ik dat Aad ook actief is in de gymnastiek, zowaar dat ben ik ook. Ten derde zult u na het lezen van dit stukje wel begrijpen dat ook ik wel kan noteren maar niet kan schrijven.

Tot slot een bewijs van mijn zwakke schaak. Een partij uit de zomer competitie die ik met wit speelde tegen Ruizendaal. Ruizendaal noteerde overigens, niet Aad. Weer een vrijgestelde!

Wit: W.F. de Gids   Zwart: C. Ruizendaal

- 1. e2-e4 e7-e5
- 2. Pgl-f3 Pb8-c6
- 3. Lfl-b5 Lf8-c5

hier geeft de theorie voor wit verschillende antwoorden, zoals 4. 0-0 of 4. c3 beide met goed spel voor wit.

Ik besloot echter er een soort spaanse ruilvariant van te maken.

- 4. Lb5xc6 b7xc6

dit slaan naar het centrum is niet goed. Beter is het door 4. dc6 de d-lijn vrij te maken. Ook de looper op l8 staat dan vrijer. De partij ging voort

- 5. 0-0

volgens de zwartspeler kon ik een pion winnen door Pe5. Ik geloof het nog niet. d7-d6

- 6. d2-d4 vond ik aardige complicaties geven.

e5xd4

- 7. Pf3xd4 Lc8-d7
- 8. Pbl-c3 Dd8-f6
- 9. Pc3-e2 Pg8-e7
- 10. c2-c3 Df6-g6

de dame moest weg in verband met 11. Lg5 12. Pf4

- 11. f2-f3 f7-f6
- 12. a2-a4 Lc5-b6

ik wilde de looper op c5 tot ruil dwingen en trachtte hem hiertoe op te sluiten hetgeen lukte.

- 13. a4-a5 lb6-c5
- 14. b2-b4 Lc5xd4
- 15. Dd1xd4 0-0
- 16. Dd4-c4 + Kg8-h8
- 17. Pe2-f4 Df6-e8

om de dame te verdrijven. Ik dacht toen dat mijn stelling beter was dan die van zwart omdat: 1. de looper op d7 slecht is 2. zwart gedrongen staat 3. zwart een dubbelpion heeft.

- 18. Lc1-e3 f6-f5 ?
- 19. Pf4-e6 Ld7xe6

gedwongen

- 20. Dc4xe6 Tf8-f6
- 21. De6-c4 f5xe4
- 22. Dc4xe4 De8-d7
- 23. Le3-d4 Tf6-g6
- 24. Tf1-e1 Ta8-e8 ?

geeft een pion

- 25. Ld4xa7 Dd7-h3 ??

De swindelaar doet alsof een sterke dreiging ontstaat en loopt van het bord weg. Ik dacht: "Wat dreiging ?"

Die pion dek ik gewoon door Ta2 - zonder rustig de tijd te nemen voor het doorrekenen van andere zaken. De toren op g6 kon natuurlijk gewoon genomen worden. Ik keek er niet eens naar.

- 26. Tal-a2 ?? Dh3-h5

waarna de zwartspeler lachte. Ik zag het toen maar zei het is toch nog gewonnen en speelde alweer zonder nadenken 27. De4xc6 ??, het venijnige torenschaak op g2 over het hoofd ziend. Iemand, die twee zetten achterelkaar in plaats van de partij te winnen de partij weggeeft, heeft verdiend verloren. Ruizenaar was daarmee groeps-winnaar.

Een beginner laat zich overbluffen en slaat niet koelbloedig toe.

Haastige spoed is zelden goed.

WILLEM De GIDS

K.N.S.B.-COMPETITIE 1978=79

Hoewel een ieder uit het laatste Schakend Nederland, nr. 6 + 7, de indeling heeft kunnen vernemen, zet ik de duels voor Overschie 1 en 2 nog maar eens op een rij. Noteert u vooral de data van de thuiswedstrijden; ook als u niet meespeelt. Steun van supportende clubgenoten zullen we het komende seizoen goed kunnen gebruiken, zeker het tweede.

16 sept.	ronde 1	thuis	OV1 - De Wolstad
			OV2 - Moerwijk
7 okt.	ronde 2	uit	HMC - OV1
			DD2 - OV 2
4 nov.	ronde 3	thuis	OV1 - Maastricht
			OV2 - Charleur 2

9 dec.	ronde 4	uit	V/Rotterdam 2- OV 1 Spangen - OV 2
6 jan.	ronde 5	thuis	OV 1 - LSG 1 OV 2 - LSG 2
3 feb.	ronde 6	thuis	OV 1 - Den Haag OV 2 - Witte Paard (SasvanGent)
3 mrt.	ronde 7	uit	Philidor-Lei 1 - OV 1 Dordrecht - OV 2
31 mrt.	ronde 8	thuis	OV 1 - Philidor-Lei 2 OV 2 - DSC (Delft)
28 apr.	ronde 9	uit	SMB - OV 1 Voorschoten - OV 2

M. DEGELING

SUGGESTIES

U kent ongetwijfeld het bizarre boek "Schaakcuriosa" van Tim Krabbe. Voor hen die van dit boek nog nooit notie genomen hebben, vermeld ik dat het een overzicht is van alles wat het schaakspel en zijn grootmeesterlijke beoefenaars aan curiositeiten heeft opgeleverd, zoals zeeslangen, miniatures, meerdere promoties, minor-promoties etc.

Daar er jaarlijks bij Overschie honderden partijen geproduceerd worden, lijkt me dat er hiertussen zich ook wel enkele rariteiten zullen bevinden. Het leek me nu een aardig idee u te vragen dergelijke partijen aan mij door te spelen, opdat ik ze in het volle licht van de wereld kan werpen.

Ook anecdotes worden door mij ten zeerste op prijs gesteld. Kortom, heeft u ooit eens een partij gespeeld van meer dan 60 zetten op een "Monopoly-bord" of ooit eens kans gezien al uw pionnen te laten promoveren, of eens gerocheerd met uw paard en een looper van uw tegenstander, of ooit een keer verloren van Ruizendaal, dan hoop ik dat spoedig van u te vernemen.

Weet u een grappige anecdote over beschonken captains (eigenlijk geen curiositeit) of over een medespeler die uit louter clubliefde eens na een afgebroken partij de envelope met de afgegeven zet van zijn opponent tegen het licht hield, laat het mij dan weten. Om het goede voorbeeld te geven volgt hieronder een partij, gespeeld op 22 juni 1973, waarin ik binnen 14 zetten door het toenmalige lid v/d Bij van het bord geveegd wordt.

Wit: v/d Bij   Zwart: Batenburg

1.	c2-c4	e7-e5	9.	a2-a3	Pc6-d4
2.	e2-e4	Pg8-f6	10.	Pb1-c3	O-0-0
3.	Lf1-d3	d7-d5	11.	Pc3xd5	Td8xd5
4.	c4xd5	Pf6xd5	12.	Ld3-e4	c7-c6
5.	e4xd5	Dd8xd5	13.	Le4xd5	Pd4-c2
6.	Dd1-f3	Lc8-e6	14.	Kel-d1	Pc2xa1
7.	Df3xd5	Le6xd5	15.	Ld5xf7	
8.	f2-f3	Pb8-c6			

en ik had het verder wel gezien.

AAD BATENBURG

SNELSCHAAKKAMPIOENSCHAP VAN NEDERLAND VOOR CLUBTEAMS

Op 27 mei 1978 trok een viertal Overschieënnaren naar Beverwijk om mee te strijden in het snelschaakkampioenschap van Nederland voor clubteams. Ons team bestond uit Wilschut, Vriend, van Dieren en van der Herik. Voor het eerst hadden we als team recht op een plaats in de hoofdgroep omdat we tegenwoordig in de 1e klasse KNSB spelen.

De wedstrijd werd wederom georganiseerd door PAT/MAT en gesponserd door het lastechnisch bedrijf Hilarius BV uit Haarlem. Van deze snelschaakdag staat al een verslag in het KNSB-blad Schakend Nederland, dus acht ik mijzelf ontslagen van de plicht u deelgenoot te maken van de verrassing die wij te zien kregen doordat het Haagse D.D. de titel greep voor het toch wel erg sterk aangetreden Volmac-Rotterdam (Bohm - van der Vliet - van Baarle - v. Dorp). Wat niet vermeld werd is het resultaat van ons viertal en de individuele prestaties. Nu, die ontlieden elkaar niet veel. Een compliment voor Arie van Dieren die topscorer werd door op 50% te gaan zitten.

Bij een verslag als dit bent u hoogstwaarschijnlijk naast de uitslag - Overschie verdween (helaas) toch in de grauwe middenmoot - alleen geïnteresseerd in beroering en opwinding. Overschie viel daarbij tweemaal in de prijzen. Het zou echter te voeren deze onbeduidende voorvallen op te blazen tot enorme incidenten, hoewel er inhoudelijk stevige discussies over de juiste interpretatie van de snelschaakregels uit voort kunnen komen. Laat ik volstaan met de mededeling dat van Dieren (juist die rustige jongen, zie ik u denken) beide keren partij was bij de incidenten. De eerste keer tegen HSG liep het met een punt voor hem af, de tweede keer, tegen DD, liep hij tegen een nul op. Als het fijne van deze zaken wil weten, moet u Arie zelf maar eens aanschieten.

Het uiteindelijk resultaat viel ons eerlijk gezegd iets tegen. We hadden verwacht twee plaatsen hoger op de ranglijst te zullen eindigen, doch het zat er niet in deze keer. Ook hadden we verwacht vier bordpunten meer te zullen scoren en drie matchpunten meer uit het vuur te kunnen slepen. Het heeft er m.i. ingezeten maar helaas is een dame zo weggegeven, nietwaar Schuit, en we kampten allen trouwens van tijd tot tijd met het probleem der vrijgevigheid.

Voor de volledigheid hieronder de eindstand en een tabel met persoonlijke resultaten:

	<u>MP-BP</u>		<u>MP-BP</u>		<u>MP-BP</u>
1. DD	26-48	7. VHS	21-36	13. Charleur-2	11-25½
2. Volmac-Rtf-1	26-46	8. BSG	18-37	14. Moerwijk	7-18
3. Volmac-Rtf-2	23-40	9. Witte Paard	15-34	15. Wolstad	6-19
4. Charleur 1	23-39½	10. Pat/Mat	15-30	16. Nieuwendam	5-20½
5. Desisco-WGM	23-39½	11. Overschie	13-28	17. HSG	5-16½
6. Utrecht	23-39½	12. LSG.	11-26½		

	HWP	HSG	Charleur 2	DD	LSG	Wolstad	PAT/MAT	Nieuwendam	VHS	BSG	Desisco-WGM	Moerwijk	Charleur 1	Utrecht	VRIJ	Volmac Rt 1	Volmac Rtd 2	TOTAAL
Ronde	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
1. H.J. v.d. Herik	1	½	0	½	½	1	0	1	0	1	0	1	0	0	-	0	½	7
2. A. v. Dieren	1	1	1	0	½	½	1	1	0	0	0	1	1	0	-	0	0	8
3. W.H. Vriend	1	1	0	0	1	0	1	½	0	0	1	1	0	0	-	0	½	7
4. G.J. Wilschut	½	1	0	0	½	1	0	0	1	0	0	1	0	1	-	0	0	6
Score	3½	3½	1	½	2½	2½	2	2½	1	1	1	4	1	1	-	0	1	28
Matchpunten	2	2	0	0	2	2	1	2	0	0	0	2	0	0	-	0	0	13
Totaal matchpunten	2	4	4	4	6	8	9	11	11	11	11	13	13	13	13	13	13	
Totaal bordpunten	3½	7	8	8½	11	13½	15½	18	19	20	21	25	26	27	27	27	28	

PSYCHOLOGISCHE OORLOGSVOERING IN SHOWVORM

Jaren geleden smaakte ik het genoeg in de Ahoy -hal aanwezig te zijn bij het ABN-tennistoernooi. Hoewel ik vele partijen daar gezien heb, is mij er één sterk bijgebleven, en wel die tussen Okker en Nastase. En als lezer bent u natuurlijk sterk geïnteresseerd waarom die partij zo in mijn geheugen gebeiteld is. Bent u dit niet dan kunt u rustig doorbladeren.

Welnu, het gros der tweekampen bestond daar uit het heen en weer slaan van de bal over het net binnen de lijnen van het vak der opponent. (Nadere informatie mijnerzijds wezen uit dat het bij tennis juist hierom draait.) Mislukte dit nu, dan uitte dit zich in het trekken van een spijtig gezicht en in de meest ongecontroleerde uitingen van opwinding en agitatie in een licht stampvoeten. Meer niet, en dit beste lezers is te weinig.

Er zitten daar zo'n 5000 mensen, die allemaal 20 gulden hebben betaald en dan opgescheept zitten met een onbezield heen- en weer gelepeld van een bal. Doch de spelers begrijpen dit niet. Een positieve uitzondering is Ilie Nastase. Ik zag hem die avond een bal missen, waarop hij volkomen improviserend, zijn woede koelde op het dichtst bij hem in de buurt bevindende reclamebord. En dit is nog maar 1 van zijn briljante vindingen uit zijn repertoire. Zo mag hij ook graag zijn racket eens wegwerpen, al of niet in de richting van het publiek of dit uitschelden; ballenjongens bekogelen met ballen of een bal terug schoppen in plaats van slaan. Een heerlijke man.

Maar niet alleen in het tennis tref ik elementen aan van dit soort shows. Zo heb ik de engelse voetballer Nobby Stiles eens, nadat hij zijn tegenspeler een ietewat hard tegen de grasmatten had geschopt, een voortreffelijke demonstratie voor de scheidsrechter zien weggeven, of hoe zijn tegenstander zich had laten vallen. Een zalige kerel. Hoe is het in het schaakspel? De goeden niet te na gesproken, ben ik van mening dat in het schaken te weinig gedaan wordt aan dit soort psychologische oorlogvoering.

Hoe men ook over de verwickelingen rond de tweekamp Karpov-Kortsnoi denken moge, ik heb in de nieuwsbladen nog nimmer zulke omvangrijke artikelen gelezen betreffende het schaken sinds deze laatste, paranormale, hypnotherapeutische, magnetiserende match. Noch hoorde ik in de kroegen het schaken als sport zo vaak en heftig besproken. Als men nu bedenkt welk een bijna onbegrensde scala aan mogelijkheden men heeft in de wereld van de lichamelijke sporten, dan kan men pas begrijpen hoe subliem de vinding is om elkaar te bestoken met paranormale begaafde personen op de tribunes.

Hoe zit het nu in Overschie, hoewel ik van mening ben dat wij in vergelijking met andere verenigingen rijk voorzien zijn van turbulente elementen, meen ik toch dat het nog net niet ver genoeg is gegaan. Nu beweer ik niet dat u de eerstvolgende keer met Croiset of Dr. Sagitarius moet binnenstappen. Ook een racket is af te raden. Alleen uw entree met het attribuut zou op zijn zachtst gezegd bij uw clubgenoten al enige bevreesing wekken.

Neen, in de schaakwereld dient psychologische oorlogvoering onder het mom van show met zorg gevoerd te worden. Allereerst dient uw tegenstander het sterke vermoeden opgedrongen te worden dat u van het schaken de ballen verstand hebt. Aanbevelenswaardig bij deze tactiek is het boekje: "Oom Jan leert zijn neefje schaken" als onderlegger voor het notatiebiljet te gebruiken. Hieruit pikt u af en toe een blad-zijtje, als u niet aan zet bent. Subtiel hierbij is het volgende: wanneer de tegenstander rocheert, trekt u een hoogst verbaasd gezicht en vraagt dan: "Wat doet u?" Op zijn antwoord: "Dit is een rochade", begint u koortsachtig, onder het mompelen van de woorden rochade, rochade, de inhoudsopgave van het boekje af te zoeken. Trek hierna rustig een kwartier uit, om het hoofdstuk quasi-geboeid door te lezen, waarop u dan, onder dichtklappen van het boek, de woorden: "Inderdaad, u had gelijk, dat mag" uitsprekt, uw opponent volkomen onthutst achterlatend.

Dit is nu een briljante vinding, waarbij u de rol van de underdog inneemt. Het kan echter ook anders. Het probleem wordt dan van bovenaf benadert. Hierbij laat u uit alles blijken dat uw tegenstander een eitje is. Vooreerst verschijnt men een tien minuten te laat aan het bord, waarna u alvorens een zet te doen, allereerst een sigaar opsteekt, een koffie bestelt, de neus snuit, de bril schoonmaakt, informeert naar de gezondheid van de vrouw van een toevallig passerende clubgenoot en naar de reis die uw tegenstander naar de schaaklokaliteit ondernomen heeft.

Pas dan doet u, na het uitspreken van de woorden, : "Zullen we dan maar", de eerste zet. Voornoemde methoden zijn, hoewel nog weinig toegepast, volkomen legitiem, dit in tegenstelling tot het onder tafel schoppen en wolken rook blazen.

Een derde uiterst gevoelige methode is die, waarbij men gebruik maakt van het feit dat schakers altijd op de notatiebiljetten van hun tegenstanders zitten te kijken. De methode berust hierop dat u, vanaf de zet waarvan u vermoedt dat daar de theoretische kennis van de tegenstander wel zal ophouden, koelen van dubbele vraagtekens achter diens zetten begint te plaatsen. In het meest ongunstige geval zal de man rond de 20e zet u nog een kop koffie aanbieden, waarop hij schreiend het perceel met rasse schreden zal verlaten.

Tot dusver heb ik enige systemen behandeld, waarbij u in uw eentje de opponent psychologisch bestrijdt. Het kan echter ook "en massa"; dan moet u een afspraak maken met een vijftiental schaakvrienden. U regelt dat er om de tien minuten één tje langs komt, die dan, aan een langdurig en het uit verschillende hoekpunten bekijken van de stelling, weer met enkele stevige schouderklappen en een brede glimlach verder gaat. Het behoeft geen betoog dat met het vorderen van de avond de glimlachen breder worden en de schouderkloppen steviger.

Een andere methode, berustend op het principe van een goede samenwerking, is die van de entree van de "sterke zoon". U spreekt met een potige zoon één uwer kennissen, liefst een pianoverhuizer van 1.90 m. met body-building als hobby gekleed in een T-shirtje van zijn zusje, af dat hij rond 10 uur langs komt en bij uw bord komt staan onder de begroeting : "Hallo Pa !" U antwoordt dan: "Hallo jongen, leuk dat je even langs komt", waarop hij achteloos repliceert: "Ja, leuk he. Jan, Gerard Piet , Leen, Koos en Nelis komen straks ook nog even kijken".

U hoeft niet gek op te kijken als de tegenstander plots zijn torens begint te offeren.

Een uitermate onderschat aspekt in de schaakwereld is de plaats van uw tegenstander. De meeste schakers vatten bord, klok, stukken en papier en ploffen ergens neer. Fout, fout, driewerf fout. U laat hem natuurlijk op het meest oncomfortabele plekje plaats nemen wat nog voorradig is. Dit bv. is vlak voor de gaskachel, pal onder de ventilator, naast Cor Feelders of recht t.o. de deur waar iedere drie minuten wel een toiletbezoeker of mevr. Scheffers door gaat of komt.

Ook de kwaliteit van zijn zetel moet natuurlijk te wensen overlaten. Stoelen met nog juist één schroef in de rugleuning zijn ideaal. Ook stoelen met een losse zitting of een te korte poot komen hiervoor in aanmerking.

Maak de opponent tijdens de strijd nu aanstalten op te veren om geïrriteerd een andere stoel te pakken, dan heeft u natuurlijk al met Degeling afgesproken dat hij hard en streng sssst roept en de ongelukkige zal gehoorzaam terug op zijn zitplaats ineenschrompelen.

U ziet, de mogelijkheden zijn ruim te over.

Het is alleen een kwestie van zien, net als in het schaakspel zelf.

AAD BATENBURG